

TUINBOUW OPEN GROND: REDELIJK JAAR VOOR ALLE TAKKEN*Robert Bakker*

De verkenning van de tuinbouwsectoren in de open grond is vooral kwalitatief van aard, omdat een groot gedeelte van de afzet en daarmee de prijsvorming van de producten nog moet plaatsvinden. De uitkomsten zijn daarom omgeven door een grotere onzekerheidsmarge dan bij de andere bedrijfstypen in de land- en tuinbouw.

Opengrondsgroenteteelt

De prijzen van de meeste zomergroenten op opengrondsgroentebedrijven (waaronder bloemkool, ijsbergsla en witlof) waren in 2001 hoger dan in 2000. De prijzen van prei zijn, mede door het grote aanbod en het zachte herfstweer, matig. Aan de kostenkant nemen vooral de kosten voor arbeid toe. De rentekosten nemen echter iets af, door de gedaalde rentevoet. De totale kosten zijn volgens raming circa 5% hoger dan in 2000. De rentabiliteit zal naar verwachting tussen de 84 en 88 uitkomen, wat iets beter is dan in 2000. Het gezinsinkomen uit bedrijf per ondernemer zal liggen tussen de 32.000 en 42.000 euro, waardoor er meer bespaard kan worden dan voorgaand jaar (tabel 1).

Tabel 1 Gezinsinkomen uit bedrijf en besparingen op tuinbouwbedrijven in de open grond

	Opengrondsgroente- bedrijven	Fruitteelt- bedrijven	Bloembollen- bedrijven	Boom- kwekerijen a)
Gezinsinkomen uit bedrijf (x 1.000 euro per ondernemer)				
1998	31,3	7,6	74,2	42,4
1999	35,4	11,3	57,6	44,9
2000 (v)	24,0-34,0	28,0-38,0	62,6	41,5
2001 (r)	32,0-42,0	33,0-43,0	50,0-60,0	41,0-48,0
<i>Idem (x 1.000 gld.)</i>	<i>71,0-92,0</i>	<i>73,0-95,0</i>	<i>110,0-132,0</i>	<i>90,0-106,0</i>
Besparingen (x 1.000 euro per bedrijf)				
1998	3,7	-10,3	66,3	13,3
1999	0,5	-6,1	39,6	17,2
2000 (v)	-5,9-4,2	4,1-14,1	46,3	13,2
2001 (r)	2,0-12,0	7,0-17,0	22,0-43,0	13,0-20,0
<i>Idem (x 1.000 gld.)</i>	<i>5,0-27,0</i>	<i>16,0-38,0</i>	<i>48,0-95,0</i>	<i>29,0-44,0</i>

a) Raming voor de jaren 1999, 2000 en 2001.
Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

Fruitteelt

De Nederlandse appelproductie is in 2001 iets lager, en de perenproductie zelfs veel lager dan in 2000. Voor andere EU-landen geldt hetzelfde beeld, waardoor de appel- en perenprijzen in het afzetseizoen 2001/2002 hoger zullen uitkomen dan in 2000/2001. De totale kosten zullen naar verwachting in 2001 iets hoger zijn dan in 2000. De arbeidskosten zijn gestegen, en de rentekosten zijn gedaald. Ook zorgt de lagere perenproductie voor lagere afzetkosten. In 2001 zal de rentabiliteit naar verwachting tussen de 88 en 92 uitkomen, wat een behoorlijke verbetering is ten opzichte van de rentabiliteit in 2000 (84). Bij dit rentabiliteitsniveau ligt het gezinsinkomen uit het bedrijf per ondernemer tussen de 33.000 en 43.000 euro, wat ook hoger is dan in het voorgaande jaar. Hierbij behoort een besparingsniveau van 7.000 tot 17.000 euro per bedrijf.

Bloembollenteelt

De bloembollenbedrijven hebben een redelijk jaar achter de rug. De arbeidskosten en de milieukosten zijn toegenomen. Aan de andere kant zorgen verdergaande mechanisatie en teeltintensivering ervoor dat de kosten per eenheid product niet evenredig meestijgen. De prijzen van de voorjaarsbloeiers als tulp en hya-

cint zijn over het algemeen op peil gebleven dankzij een goed broedseizoen in 2000/2001. De oogst van de zomerbloeiers zoals lelies is zowel in kwantitatief als in kwalitatief opzicht goed. De prijsvorming van Aziatische lelies, de Longiflorums en de LA-hybriden laat nog steeds te wensen over. De prijzen van Orientals zijn redelijk op peil gebleven. De rentabiliteit zal in 2001 gelijk blijven of iets afnemen ten opzichte van 2000 en liggen tussen de 95 en 100 (was 98 in 2000). Het gezinsinkomen uit bedrijf ligt op 50.000 tot 60.000 euro per ondernemer en de besparingen komen uit tussen 22.000 en 43.000 euro per bedrijf (tabel 1).

Boomkwekerij

De afzet van boomkwekerijproducten is in de herfstperiode matig verlopen. Het is nog te vroeg om te stellen of dit louter te wijten is aan het weer, marktontwikkelingen of de structurele verschuiving van de afzet van herfst naar voorjaar. De belangrijkste periode is echter maart tot en met mei, wanneer ongeveer 70% van de producten afgezet wordt. Het seizoen 2001/02 is daarom nog pril. Overigens leeft op dit moment niet de indruk dat de neergaande lijn gevolgen heeft voor het aankoopgedrag van consumenten. Wel nemen de kosten sterker toe dan opbrengstprijzen. Onder andere de lonen stijgen sterker dan in de afgelopen jaren. De productprijzen blijven waarschijnlijk achter bij deze stijging. Bij gelijkblijvende afzet zal de rentabiliteit uitkomen tussen de 88 en 93, dus mogelijk wat lager dan voorgaande jaren. Het gezinsinkomen uit bedrijf per ondernemer ligt tussen 41.000 en 48.000 euro. De besparingen komen uit tussen 13.000 en 20.000 euro per bedrijf. Deze niveaus wijken nauwelijks af van de resultaten in eerdere jaren (tabel 1).

Meer informatie:

Rapport 1.01.03 *Actuele ontwikkeling van bedrijfsresultaten en inkomens in 2001.*